

Romîn Gruie Grozovanul, eroul baladei cu același nume, este voinicul ce nu se teme de nimic; moartea nu-l înspăimîntă, el cîntă și se veselește în timp ce tătarii îl schingiesc :

« Dar el cîntă-n nepăsare
Parc-ar fi la masă mare

Și dă semn de veselie
Parc-ar fi la cununie ! »

(*Romîn Gruie Grozovanul*) ²⁵.

Gruia Grozovan luptă vitejește apărînd pe moldoveni de năvălirea tătarilor; însuși hanul Ghirei îl numește « mare viteaz », socotindu-l un mare patriot, un adevărat erou. Căzînd prizonier în luptă cu Ghirei, hanul hoardelor tătare, Gruia nu-și pierde curajul și se salvează datorită șiretăniei sale: în timpul slujbei religioase roagă pe tătari să-i dezlege mîinile, iar după fugă paloșul voinicesc seamănă moarte printre tătarii îngroziți.

Un alt erou de baladă, Toma Alimoș, voinicul în fața căruia

« Codrul se cutremura,
Ulmi și brazi se clătina,
Fagi și paltini se pleca

Fruntea de i-o răcorea,
Mîna de i-o săruta »

(*Toma Alimoș*) ²⁶

a călcat cîndva moșiile boierului Manea, care vine acum să-i ceară socoteală. Manea îl lovește și fuge ca un laș. Cu o putere supraomenească Toma își adună măruntaiele, se încinge cu un briu lat, ajunge din urmă dușmanul, îl ucide și moare numai după ce a făcut dreptate.

« Corbea viteazul, Corbea haiducul » zace de ani de zile în temniță aruncat de Vodă Ștefăniță. Poporul nu l-a uitat, « numele-i merge prin țeară ». Eliberîndu-se datorită calului său năzdrăvan, Corbea se războiește pe boieri pentru toți anii de temniță :

« Paloșul în mîni lua,
Minecele-și sumetea,
Pe boieri că mi-i tăia;
Sînge la glesnă era
Apoi Corbea se scula,

Iar pe Roșu-ncălica
Și pe Roșu repezia
Și-apuca și mi-i mergea
Tot în țara ungurească,
Acolo să haiducească »

(*Corbea*) ²⁷.

Deși tematica și mai ales scopul luptei apropie eroii baladelor populare romînești de eroii bilinelor, între voinici și bogatiri deosebiri sînt evidente, în primul rînd în maniera de luptă, apoi în proporția redării lor de către poeții anonimi.

Privind din acest punct de vedere eposul popular romînesc, ajungem la concluzia că, de cele mai multe ori, eroii baladelor nu pot fi incluși cu siguranță numai în categoria « voinicilor » sau numai a « haiducilor », și aceasta pentru că aproape toți au fost înzestrați de popor cu trăsături haiducești. Iată de ce împărțirea baladelor în « voinicești » și « haiducești » este relativă ²⁸ și oarecum forțată, întrucît mai toți voinicii sînt haiduci. Există, desigur, între

²⁵ Vasile Alecsandri, *Poesii populare ale Romînilor*, București, 1866, p. 77.

²⁶ G. Dem. Teodorescu, *Poesii populare*, Editura Tineretului, 1957, p. 88.

²⁷ *Antologie de literatură populară*, vol. I, Editura Academiei R.P.R., 1954, p. 289.

²⁸ Vezi noua schemă a clasificării baladelor populare romînești, propusă de I. Const. Chițimia, *Poezia populară narativă. Balada*, în « Studii și cercetări de istorie literară și folclor », VI, (1957), p. 613.